

PROTIMONOPOLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ROZHODNUTIE

Číslo: 2000/DZ/1/1/249

Bratislava 30.08.2000

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, I. výkonný odbor, v správnom konaní začatom z vlastného podnetu vo veci zneužitia dominantného postavenia na relevantnom trhu podnikateľom SLOVNAFT, a.s., Vlčie hrdlo, Bratislava zastúpeným advokátkou JUDr. Evou Hladkou, Advokátska kancelária GAŠPAR (HLADKÁ, Vajnorská 1, P.O. BOX 200, 810 00 Bratislava 1 takto

r o z h o d o l :

na základe § 11 ods. 1 písm. e) zákona č. 188/1994 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže v znení neskorších predpisov tak, že konanie podnikateľa SLOVNAFT, a.s., Vlčie hrdlo, Bratislava spočíva v nepredĺžení splatnosti faktúr na dodávky motorovej nafty a etylénglykolu na 30 dní podnikateľovi BUČINA ZVOLEN, a.s., Lučenecká cesta 1335/21, 960 96 Zvolen nemá povahu zneužitia dominantného postavenia na relevantnom trhu podľa § 7 ods. 5 písm. a) zákona č. 188/1994 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže v znení neskorších predpisov.

Odôvodnenie:

Dňa 07. 02. 2000 Protimonopolný úrad Slovenskej republiky (ďalej len "úrad") obdržal na vedomie kópiu listu, ktorý spoločnosť BUČINA TRADE, a.s., Lučenecká cesta 1335/21,

Zvolen (ďalej len "Bučina Trade, a.s.") zaslala spoločnosti SLOVNAFT, a.s., Vlčie hrdlo, Bratislava (ďalej len "Slovnaft, a.s."). V liste Bučina Trade, a.s. konštatovala, že reštrukturalizáciou obchodných závodov spoločnosti Slovnaft, a.s. od 01. 10. 1999 sa značne zhoršili obchodné a platobné podmienky dodávok z obchodného závodu spoločnosti Slovnaft, a.s. v Kľačanoch. Bučina Trade, a.s. zároveň požiadala spoločnosť Slovnaft, a.s. o prehodnotenie doterajšej obchodnej spolupráce a poskytnutie 30 dňovej lehoty splatnosti faktúr na dodávky motorovej nafty a etylénglykolu.

Na základe predmetného listu začalo dňa 07. 02. 2000 správne konanie podľa § 12 ods. 1 zákona č. 188/1994 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon") a podľa § 18 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní vo veci rozhodnutia v zmysle § 11 ods. 1 písm. e) zákona, či konanie spoločnosti Slovnaft a.s. má povahu zneužitia dominantného postavenia na relevantnom trhu podľa § 7 zákona. Ako účastníci správneho konania boli určené spoločnosti Bučina Trade, a.s. a Slovnaft, a.s..

Z údajov predložených účastníkmi správneho konania úrad zistil, že spoločnosť Bučina Trade, a.s. je dcérskou spoločnosťou materskej spoločnosti Bučina, a.s., Zvolen, pričom na základe mandátnej zmluvy zastupuje ďalšiu dcérsku spoločnosť BUČINA ZVOLEN, a.s., Zvolen, (ďalej len "BUČINA ZVOLEN, a.s.") ktorá je hlavnou výrobnou spoločnosťou v rámci celej spoločnosti Bučina, a.s., Zvolen. Zmluvnou stranou v obchodných vzťahoch so spoločnosťou Slovnaft, a.s. však bola BUČINA ZVOLEN, a.s., ktorú spoločnosť Bučina Trade, a.s. len zastupovala. Po zhodnotení týchto skutočností prišiel úrad k záveru, že spoločnosť Bučina Trade, a.s. nie je účastníkom predmetného správneho konania v zmysle § 12 ods. 2 zákona a rozhodnutím č. 2000/ZK/1/1/74 zo dňa 07. 04. 2000 správne konanie zastavil.

Nakoľko však zhodnotenie skutočností, ktoré boli dôvodom pre začatie uvedeného správneho konania, nebolo ukončené, z podnetu úradu začalo dňa 09. 05. 2000 nové správne konanie, ktorého účastníkmi sa stali spoločnosti Slovnaft, a.s. a BUČINA ZVOLEN, a.s..

Bučina Trade, a.s. vo svojom liste, ktorý úrad obdržal dňa 14. 03. 2000 uviedla, že spoločnosť Slovnaft, a.s. skrátila od 1. 4. 1999 splatnosť faktúr na dodávky motorovej nafty z 30 dní na 17 dní a znížila limit záväzkov v lehote splatnosti z 1 milióna Sk na 500 000 Sk. U ďalšieho výrobku, ktorý Bučina Trade, a.s. odoberala od spoločnosti Slovnaft, a.s. - etylénglykol druh B - bola platba z 50% zálohová. Spoločnosť Bučina Trade, a.s. sa vyjadrila, že v dôsledku uvedených skutočností jej vznikli nemalé ekonomické problémy a žiadala spoločnosť Slovnaft, a.s. o prehodnotenie obchodnej spolupráce a opätovné poskytnutie 30 dňovej lehoty splatnosti faktúr na dodávky motorovej nafty a etylénglykolu. Spoločnosť Slovnaft, a.s. tejto požiadavke nevyhovela, pričom uviedla, že s ohľadom na zákon č. 188/1994 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže dodržiava rovnaké podmienky dodávok svojich výrobkov pre všetkých odberateľov.

Úrad sa pri posudzovaní tohto prípadu v prvom kroku zameril na **vymedzenie relevantného trhu**, na ktorom mala spoločnosť Slovnaft, a.s. zneužiť dominantné postavenie. Na základe predložených podkladov prišiel úrad k záveru, že rozhodujúce skutočnosti, ktoré uviedla vo svojom podnete Bučina Trade, a.s. sa týkajú dodávok motorovej nafty a etylénglykolu druh B. Z tohto dôvodu úrad vymedzil dva relevantné trhy z ktorých každý zahŕňa

- z geografického hľadiska územie Slovenskej republiky, nakoľko spoločnosť Slovnaft, a.s. dodáva predmetné produkty do celej tejto oblasti, ktorá má charakter homogénneho prostredia,
- z časového hľadiska obdobie roku 1999, ktorý je pre posúdenie tejto záležitosti rozhodujúci.

Ako vecné relevantné trhy SR boli určené trhy

- 1) veľkoobchodného predaja motorovej nafty a
- 2) veľkoobchodného predaja monoetylénglykolu a dietylénglykolu.

V ďalšom kroku úrad skúmal, či spoločnosť Slovnaft, a.s. má na vymedzených relevantných trhoch **dominantné postavenie**. Podľa § 7 ods. 1 zákona má dominantné postavenie na trhu podnikateľ alebo niekoľko podnikateľov, ktorí nie sú vystavení podstatnej súťaži alebo ktorí vzhľadom na svoju ekonomickú silu sa môžu správať nezávisle vo vzťahu k iným podnikateľom a spotrebiteľom a môžu obmedzovať súťaž.

Z údajov predložených úradu spoločnosťou Slovnaft, a.s. vyplynulo, že jej podiel na relevantnom trhu SR veľkoobchodného predaja motorovej nafty predstavoval v roku 1999 70%. Podiel ďalších spoločností na tomto relevantnom trhu v roku 1999 bol nasledujúci:

- OMV Slovensko, s.r.o., Bratislava	21%
- MOL-Slovensko spol. s r.o., Bratislava	4%.

Z uvedených údajov vyplýva, že spoločnosť Slovnaft, a.s. má na tomto relevantnom trhu vysoký podiel a značný odstup od svojich konkurentov. Aj keď sa podiel Slovnaft, a.s. postupne mierne znižuje, má na tomto trhu dlhodobo dominantné postavenie. Túto skutočnosť spoločnosť Slovnaft, a.s. v podkladoch predložených úradu v súvislosti s iným správnym konaním sama uvádza.

Na relevantnom trhu veľkoobchodného predaja monoetylénglykolu a dietylénglykolu odhadla spoločnosť Slovnaft, a.s. svoj podiel na 93%. Zvyšok dodávok na trh predstavujú dovozy. Výroba etylénglykolu priamo súvisí s hlavným predmetom činnosti Slovnaft, a.s., ktorým je spracovanie ropy. Na základe týchto skutočností prišiel úrad k záveru, že Slovnaft, a.s. má aj na tomto relevantnom trhu dominantné postavenie.

Následne úrad pristúpil k posúdeniu, či spoločnosť Slovnaft, a.s. **zneužila dominantné postavenie** na vymedzených relevantných trhoch SR. Podľa § 7 ods. 5 písm. a) zákona zneužitím dominantného postavenie na relevantnom trhu je priame alebo nepriame vynucovanie neprimeraných podmienok v zmluvách.

V súvislosti s posúdením, či jednanie spoločnosti Slovnaft, a.s. napĺňa citované ustanovenie zákona, úrad požiadal spoločnosť BUČINA ZVOLEN, a.s. o predloženie údajov, ktoré by dokazovali, že spoločnosť Slovnaft, a.s. pri veľkoobchodných dodávkach motorovej nafty a

etylénglykolu uplatňovala voči nej podmienky, ktoré sú v rámci obchodného styku na týchto relevantných trhoch neprimerané. Jednalo sa teda o preukázanie, že uplatňovanie 17 dňovej lehoty splatnosti faktúr a zníženie limitu záväzkov v lehote splatnosti z 1 000 000 Sk.- na 500 000 Sk.- pri dodávkach motorovej nafty, resp. uplatňovanie 50% zálohovej platby pri dodávkach etylénglykolu sa vymyká bežným obchodnými zvyklostiam uplatňovaným v týchto obchodných vzťahoch.

Úrad zároveň oslovil najväčších konkurentov Slovnaft, a.s. podnikajúcich na relevantnom trhu veľkoobchodu s motorovou naftou so žiadosťou o poskytnutie informácií, aké podmienky splatnosti faktúr používajú v obchodnom styku so svojimi odberateľmi.

Spoločnosť BUČINA ZVOLEN, a.s. na základe žiadosti úradu predložila kópiu kúpnej zmluvy na dodávky motorovej nafty na rok 2000 uzatvorenú so spoločnosťou NAFTEX SLOVAKIA, Lučenec. V článku V. predmetnej zmluvy - platobné podmienky - sa v časti 5.2. píše, že predávajúci vystaví kupujúcemu daňový doklad - faktúru za odobratý tovar: 1x za 14 dní, t.j. 2x do mesiaca, so splatnosťou 14 dní. Spoločnosť BUČINA ZVOLEN, a.s. zdôraznila, že ďalšie dodávky v zmysle uzavretej kúpnej zmluvy nie sú podmienené znížením limitu peňažných záväzkov v lehote splatnosti, tak ako v prípade dodávok od spoločnosti Slovnaft, a.s..

V súvislosti s dodávkami etylénglykolu druh B spoločnosť BUČINA ZVOLEN, a.s. uviedla len skutočnosť, že v kúpnej zmluve uzatvorenej so spoločnosťou Slovnaft, a.s. dňa 14. 02. 2000 bola stanovená splatnosť faktúry do 17 dní odo dňa vystavenia faktúry.

Z oslovených konkurentov Slovnaft, a.s. uviedla spoločnosť OMV Slovensko, spol. s r.o., Bratislava, že v zmysle svojich všeobecných dodacích a predajných podmienok vyžaduje platbu vopred. Vo vybraných prípadoch, po splnení stanovených podmienok, napríklad predložení bankovej garancie, spoločnosť obchoduje v rámci dodávateľského úveru so splatnosťou faktúr 14 dní od dátumu zdaniteľného plnenia. OMV Slovensko, spol. s r.o. považuje dlhšie lehoty splatnosti faktúr, vzhľadom na vysokú cenu peňazí, za obchodne nevýhodné a pristupuje na ne len vo výnimočných prípadoch, keď sa jedná o štátne podniky.

Spoločnosť MOL SLOVENSKO spol. s r.o., Bratislava uviedla, že pri veľkoobchodných dodávkach pohonných látok používa v styku so svojimi odberateľmi platobné podmienky v rozmedzí od 100% zálohovej platby až po platbu s maximálne 14 dňovou lehotou splatnosti faktúr pre svojich najlepších odberateľov.

Na základe uvedených skutočností prišiel úrad k záveru, že 17 dňová lehota splatnosti faktúr pri veľkoobchodných dodávkach motorovej nafty uplatňovaná spoločnosťou Slovnaft, a.s. voči svojim odberateľom nepredstavuje takú zmluvnú podmienku, ktorú by bolo možné považovať za neprimeranú. Taktiež zníženie záväzkov v lehote splatnosti na 500 000 Sk.- nepredstavuje zo strany Slovnaft, a.s. neprimeranú podmienku, nakoľko v obchodných vzťahoch pri takýchto dodávkach je bežná platba vopred. Úrad nemôže od dominantnej spoločnosti vyžadovať uplatňovanie takých obchodných podmienok v styku so svojimi partnermi, ktoré by boli nad rámec bežných obchodných zvyklostí na danom trhu a boli by pre takúto spoločnosť nevýhodné.

V rámci veľkoobchodných dodávok etylénglykolu mal úrad k dispozícii len zmluvy, ktoré so svojimi odberateľmi uzavrela spoločnosť Slovnaft, a.s.. Úrad prišiel k záveru, že bežné obchodné zvyklosti v obchodných vzťahoch pri veľkodistribúcii etylénglykolu sú

porovnateľné s obchodnými zvyklosťami pri veľkodistribúcii motorovej nafty a to aj z dôvodu, že etylénglykol predstavuje ďalší produkt spracovania ropy. Ekonomické dôvody uplatňovania určitých obchodných podmienok v zmluvných vzťahoch pri dodávkach motorovej nafty platia aj pri veľkodistribúcii etylénglykolu. Úrad preto 50% zálohovú platbu pri dodávkach etylénglykolu nepovažuje za neprimeranú podmienku. Navyše, ako vyplýva z podkladov predložených spoločnosťou BUČINA ZVOLEN, a.s., už v kúpnej zmluve zo dňa 14. 02. 2000 spoločnosť Slovnaft, a.s. stanovila pre BUČINA ZVOLEN, a. splatnosť faktúry do 17 dní od dátumu vystavenia faktúry.

Na základe uvedených skutočností úrad rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Podľa § 61 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní proti tomuto rozhodnutiu možno podať na Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, I. výkonný odbor, v lehote 15 dní odo dňa oznámenia tohto rozhodnutia rozklad. Včas podaný rozklad má odkladný účinok.

	Ing. Ján Matuský riaditeľ I. výkonného odboru
--	--

Rozhodnutie sa doručí:

BUČINA ZVOLEN, a.s.
Lučenecká cesta 1335/21
960 96 Zvolen

JUDr. Eva Hladká
Advokátska kancelária GAŠPAR & HLADKÁ
Vajnorská 1, P.O. BOX 200
810 00 Bratislava 1